

משניות

מסכת ברכות

פרק א

משנה א

מֵאֵימַתִּי קוֹרִין אֶת שְׁמַע
בְּעֶרְבִית. מִשְׁעָה שֶׁהַכֹּהֲנִים
נִכְנָסִים לֶאֱכֹל בְּתַרְוַמָּתָן, עַד
סוֹף הָאֲשֶׁמוֹרָה הָרֵאשׁוֹנָה,
דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וַחֲכָמִים

אֹמְרִים, עַד חֲצוֹת. רַבִּין
גַּמְלִיאֵל אֹמֵר, עַד שִׁיעוּלָה
עַמּוּד הַשְּׁחָר. מַעֲשֶׂה שָׁבִיב
בָּנִי מִבֵּית הַמִּשְׁתָּה, אָמְרוּ
לוֹ, לֹא קָרִינוּ אֶת שְׁמֵעַ. אָמַר
לָהֶם, אֵם לֹא עָלָה עַמּוּד
הַשְּׁחָר, חֵיבִין אַתֶּם לְקָרוֹת.
וְלֹא זֶה בְּלִבֵּד, אֶלָּא כָּל מִנְחָה
שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים עַד חֲצוֹת,

מִצֹּתָן עַד שִׁיעֹלָה עֲמוּד

הַשָּׁחַר. הַקֵּטֶר חֲלָבִים

וְאַבְרִים, מִצֹּתָן עַד שִׁיעֹלָה

עֲמוּד הַשָּׁחַר. וְכָל הַנֶּאֱכָלִים

לְיוֹם אֶחָד, מִצֹּתָן עַד

שִׁיעֹלָה עֲמוּד הַשָּׁחַר. אִם כֵּן,

לָמָּה אָמְרוּ חֲכָמִים עַד

חֲצוֹת, כִּדִּי לְהַרְחִיק אֶת

הָאָדָם מִן הָעֲבָרָה:

משנה ב

מֵאֵימַתִּי קוֹרִין אֶת שְׁמַע
בְּשַׁחֲרִית. מְשִׁיכִיר בֵּין
תְּכֵלֶת לְלָבָן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אֹמֵר, בֵּין תְּכֵלֶת לְכֹהֲנִי.
וְגוֹמְרָה עַד הַנֶּץ הַחֲמִשָּׁה.
רַבִּי יְהוֹשֻעַ אֹמֵר, עַד
שֶׁלֹשׁ שָׁעוֹת, שָׁכֵן דָּרָךְ.

בְּנֵי מְלָכִים לְעַמּוֹד בְּשֵׁלֶשׁ

שָׁעוֹת. הַקּוֹרֵא מִכָּאן

וְאֵילָךְ לֹא הַפְסִיד, כִּאֲדָם

הַקּוֹרֵא בַּתּוֹרָה:

משנה ג

בֵּית שִׁמְעוֹנִי אוֹמְרִים,

בְּעֶרְבַּי כָּל אָדָם יָטוּ

וַיִּקְרְאוּ וּבִבְקֹר יַעֲמִדוּ,

שֶׁנֶאֱמַר וְבִשְׂכַבְּךָ וּבִקְוִמְךָ.

וּבֵית הַלֵּל אֲמַרְיִם, כָּל

אָדָם קוֹרֵא כְדֶרֶכּוֹ, שֶׁנֶאֱמַר

וּבִלְכֹתְךָ בִדְרֶךְ. אִם כֵּן,

לָמָּה נֶאֱמַר וְבִשְׂכַבְּךָ

וּבִקְוִמְךָ, בְּשַׁעַה שֶׁבָּנִי

אָדָם שׁוֹכְבִים, וְבְשַׁעַה

שֶׁבָּנִי אָדָם עוֹמְדִים. אָמַר

רַבִּי טַרְפוֹן, אֲנִי הֵייתִי בֶּאֱ

בְּדֶרֶךְ, וְהִטַּתִּי לְקָרוֹת,

כְּדַבְרִי בֵּית שִׁמְעָאִי,

וְסַכַּנְתִּי בְּעֵצֵי מִפְּנֵי

הַלְּסָטִים. אָמְרוּ לוֹ, כְּדִי

הָיִיתָ לְחֹב בְּעֵצֵי מִנְּךָ,

שֶׁעָבַרְתָּ עַל דְּבָרֵי בֵּית

הַלֵּל:

משנה ד

בַּשַּׁחַר מְבַרֵךְ שְׁתַּיִם לְפָנֶיהָ

וְאַחַת לְאַחֲרֶיהָ, וּבְעֶרְבֹ

שְׁתַּיִם לְפָנֶיהָ וְשְׁתַּיִם

לְאַחֲרֶיהָ. אַחַת אֲרַכָּה

וְאַחַת קְצָרָה. מִקּוֹם

שֶׁאֵמְרוּ לְהֵאָרִיד, אֵינוֹ

רַשִּׁאִי לְקַצֵּר. לְקַצֵּר, אֵינוֹ

רַשִּׁאִי לְהֵאָרִיד. לְחַתֵּם,

אֵינוֹ רַשִּׁאִי שֶׁלֹּא לְחַתֵּם.

וְשָׁלֵא לַחֲתָם, אֵינוֹ רֵשָׁא
לַחֲתָם:

משנה ה

מִזְכִּירִין יְצִיאַת מִצְרַיִם
בְּלִילֹת. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
בֶּן עֲזַרְיָה, חֲרִי אֲנִי כֶּבֶן
שֹׁבְעִים שָׁנָה, וְלֹא זָכִיתִי
שֶׁתֹּאמַר יְצִיאַת מִצְרַיִם

בַּלֵּילֹת, עַד שְׁדַרְשָׁהּ בֶּן
זוֹמָא, שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעַן תִּזְכֹּר
אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ. יְמֵי
חַיֶּיךָ, הַיָּמִים. כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ,
הַלֵּילֹת. וְחַכָּמִים אוֹמְרִים,
יְמֵי חַיֶּיךָ, הָעוֹלָם הַזֶּה. כֹּל
יְמֵי חַיֶּיךָ, לְהַבִּיא לִימֹת
הַמָּשִׁיחַ:

פרק ב

משנה א

הִיָּה קוֹרֵא בַּתּוֹרָה, וְהִגִּיעַ

זְמַן הַמִּקְרָא, אִם פָּוֶן לְבוֹ,

יֵצֵא. וְאִם לֹא, לֹא יֵצֵא.

בַּפְּרָקִים שׁוֹאֵל מִפְּנֵי

הַכְּבוֹד וּמִשִּׁיב, וּבִאֲמֻצֵּעַ

שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַיָּרֵאָה

וּמֵשִׁיב, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּאַמְצַע

שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַיָּרֵאָה,

וּמֵשִׁיב מִפְּנֵי הַכְּבוֹד,

בַּפְּרָקִים שׁוֹאֵל מִפְּנֵי

הַכְּבוֹד, וּמֵשִׁיב שְׁלוֹם לְכָל

אָדָם:

משנה ב

אֵלּוּ הֵן בֵּין הַפְּרָקִים, בֵּין
בִּרְכָּה רֵאשׁוֹנָה לְשֵׁנִיָּה,
בֵּין שֵׁנִיָּה לְשֹׁמֵעַ, וּבֵין
שֹׁמֵעַ לְוְהִיָּה אִם שֹׁמֵעַ, בֵּין
וְהִיָּה אִם שֹׁמֵעַ לְוִיֹּאמַר,
בֵּין וִיֹאמַר לְאַמַּת וְיִצְיֵב.
רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, בֵּין
וִיֹּאמַר לְאַמַּת וְיִצְיֵב לֹא
יִפְסִיק. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ

בֶּן קִרְחָה, לָמָּה קִדְמָה
שְׁמַע לַיהוָה אֵם שְׁמַע,
אֱלֹא כִּדִּי שִׁיקְבֵּל עָלָיו עַל
מַלְכוּת שְׁמַיִם תְּחַלָּה,
וְאַחֵר כֶּךָ יִקְבֵּל עָלָיו עַל
מַצּוֹת. וְהָיָה אֵם שְׁמַע
לִי־אָמֵר, שְׁוֹהֶיָּה אֵם שְׁמַע
נֹחַג בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, וְיֹאמֵר
אֵינִנּוּ נֹחַג אֱלֹא בַּיּוֹם:

משנה ג

הַקּוֹרֵא אֶת שְׁמֵעַ וְלֹא

הַשְּׂמִיעַ לְאֶזְנוֹ, יֵצֵא. רַבִּי

יוֹסִי אֹמֵר, לֹא יֵצֵא. קָרָא

וְלֹא דִקְדֵּק בְּאוֹתֵי הַיָּה,

רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר יֵצֵא, רַבִּי

יְהוּדָה אֹמֵר לֹא יֵצֵא.

הַקּוֹרֵא לְמַפְרֵעַ, לֹא יֵצֵא.

קָרָא וְטָעָה, יַחְזֹר לְמָקוֹם

שֵׁטָעָה:

משנה ד

הֶאֱמַנִין קוֹרִין בְּרֹאשׁ

הָאֵילָן אוֹ בְּרֹאשׁ הַגֶּדֶד,

מֵה שְׂאִינָן רִשְׁאִין לַעֲשׂוֹת

כֵּן בִּתְפִלָּה:

משנה ה

חֲתָן פֶּטוּר מִקְרִיאַת שְׁמַע
בְּלִילָה הֶרְאֵשׁוֹן עַד מוֹצָאֵי
שַׁבָּת, אִם לֹא עָשָׂה
מֵעֲשָׂה. מֵעֲשָׂה בֶרֶךְ
גַּמְלִיאל שִׁקְרָא בְּלִילָה
הֶרְאֵשׁוֹן שֵׁנִשְׂא. אֶמְרוּ לוֹ
תִּלְמִידָיו, לֹא לְפִדּוֹתֵנוּ,
רַבֵּנוּ, שְׁחָתָן פֶּטוּר
מִקְרִיאַת שְׁמַע בְּלִילָה

הָרָאשׁוֹן. אָמַר לָהֶם, אֵינִי
שׁוֹמֵעַ לָכֶם לְבַטֵּל מִמֶּנִּי
מִלְכוּת שָׁמַיִם אֲפִלּוּ שְׁעָה
אַחַת:

משנה ו

רַחֵם לִילָה הָרָאשׁוֹן שְׁמִתָּהּ
אַשְׁתּוֹ. אָמְרוּ לוֹ תִּלְמִידָיו,
לֹא לְפִדּוֹתֵנוּ, רַבֵּנוּ, שְׂאֵבֵל

אָסוּר לְרַחֵץ. אָמַר לָהֶם,

אֵינִי בְּשֹׂאֵר כָּל אָדָם,

אֲסֻטְנִים אֲנִי:

משנה ז

וְכַשְּׁמַת טָבִי עֲבָדוֹ, קִבֵּל

עָלָיו תִּנְחֹחַמִין. אָמְרוּ לוֹ

תִּלְמִידָיו, לֹא לַמִּדְתָּנוּ

רַבָּנוּ, שְׂאִין מִקִּבְלָיו

תִּנְחַחוּ מִיֵּין עַל הָעֲבָדִים.

אָמַר לָהֶם, אֵין טָבִי עֲבָדִי

כְּשֶׁאֵר כָּל הָעֲבָדִים, כְּשֶׁ

הִיא:

משנה ח

חֶתֶן אִם רָצָה לְקַרֵּוֹת

קָרִיאת שְׂמַע לִי לָה

הָרֵאשׁוֹן, קוֹרֵא. רַבֵּן

שֶׁמֶעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר,
לֹא כָּל הָרוּצָה לְפָלֵא אֶת
הַשֵּׁם יִטַּל:

פֶּרֶק ג'

מִשְׁנָה א

מִי שֶׁמֵּתוּ מוֹטָל לְפָנָיו,
פָּטוּר מִקְרִיאַת שְׁמַע, מִן
הַתְּפִלָּה וּמִן הַתְּפִלִּין.

נושאי המטה וחלופיהן
וחלופי חלופיהן, את
שלפני המטה ואת שלאחר
המטה, את שלאמטה צֶרֶךְ
בהן פטורים, ואת שאין
למטה צֶרֶךְ בהן חִיבִין.
אלו ואלו פטורים מן
התפלה:

משנה ב

קִבְּרוּ אֶת הַמֵּת וְחִזְרוּ, אִם
יְכוּלִין לְהַתְחִיל וְלִגְמֹר עַד
שֶׁלֹּא יִגִּיעוּ לַעֲשׂוֹתָהּ,
יִתְחִילוּ. וְאִם לֹא, לֹא
יִתְחִילוּ. הָעוֹמְדִים בַּעֲשׂוֹתָהּ,
הַפְּנִימִים פְּטוּרִים,
וְהַחִיצוֹנִים חִיבִין:

משנה ג

נָשִׁים וְעֲבָדִים וְקַטְנִים
פְּטוּרִין מִקְרִיאַת שְׁמַע וּמִן
הַתְּפִלִּין, וְחֵיבִין בַּתְּפִלָּה
וּבְמִזְזָה, וּבְבִרְכַּת הַמִּזֵּן:

משנה ד

בַּעַל קָרִי מְהֵרָה בְּלִבּוֹ
וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ, לֹא לְפָנֶיהָ

וְלֹא לְאַחֲרֵיהָ. וְעַל הַמִּזוֹן

מְבָרֵךְ לְאַחֲרָיו, וְאֵינוֹ

מְבָרֵךְ לְפָנָיו. רַבִּי יְהוּדָה

אֹמֵר, מְבָרֵךְ לְפָנֵיהֶם

וְלְאַחֲרֵיהֶם :

משנה ה

הִיא עֹמֵד בַּתְּפִלָּה, וְנִזְכָּר

שֶׁהוּא בַּעַל קָרִי, לֹא יִפְסִיק,

אֵלֶּא יִקְצֹר. יֵרֵד לְטַבֵּל, אִם
יָכוֹל לַעֲלוֹת וּלְהִתְכַּסּוֹת
וּלְקַרֹּת עַד שֶׁלֹּא תֵּנִין
הַחֲמָה, יַעֲלֶה וְיִתְכַּסֶּה
וְיִקְרָא. וְאִם לֹא, יִתְכַּסֶּה
בַּמַּיִם וְיִקְרָא. אֲבָל לֹא
יִתְכַּסֶּה, לֹא בַּמַּיִם הָרַעִים
וְלֹא בְּמֵי הַמַּשְׁרָה, עַד
שֶׁיִּפְטִיל לְתוֹכָן מַיִם. וְכַמָּה

יִרְחִיק מֵהֶם וּמִן הַצּוֹאָה,

אֲרַבֵּעַ אַמּוֹת:

משנה ו

זב שִׁרְאָה קָרִי, וְנִדָּה

שִׁפְלָטָה שֹׁכֶבֶת זֵרַע,

וְהַמְשַׁמֵּשֶׁת שִׁרְאָתָהּ נִדָּה,

צָרִיכִין טְבִילָה, וְרַבִּי

יְהוּדָה פּוֹטֵר:

פֶּרֶק ד'

משנה א

תְּכַלֵּית הַשַּׁחַר, עַד חֲצוֹת.

רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, עַד

אַרְבַּע שָׁעוֹת. תְּכַלֵּית

הַמִּנְחָה עַד הָעֶרֶב. רַבִּי

יְהוּדָה אֹמֵר, עַד בֵּלֵג

הַמִּנְחָה. תְּכַלֵּית הָעֶרֶב אֵין

לָהּ קָבַע. וְשָׁל מוֹסַפִּין כָּל
הַיּוֹם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר,
עַד שֶׁבַע שָׁעוֹת :

משנה ב

רַבִּי נְחוֹנִיא בֶּן הַקָּנָה הֵיחָ
מִתְפַּלֵּל בְּכִנּוּסָתוֹ לְבֵית
הַמִּדְרָשׁ וְבִיצִיאָתוֹ תְּפִלָּה
קִצְרָה. אָמְרוּ לוֹ, מֵה מָקוֹם

לְתַפְּלָה זֶז. אָמַר לָהֶם,

בְּכַנִּיסְתִּי אֲנִי מִתְפַּלֵּל שְׁלֹא

תֶּאֱרַע תִּקְלָה עַל יְדֵי,

וּבִיצִיאתִי אֲנִי נוֹתֵן חוֹדֵיָה

עַל חֲלָקֵי:

משנה ג

רַבִּן גַּמְלִיאֵל אָמַר, בְּכָל

יוֹם מִתְפַּלֵּל אָדָם שְׁמֹנֶה

עֲשֶׂיָהּ. רַבִּי יְהוֹשֻעַ אֹמֵר,

מֵעֵין שְׂמִנָּה עֲשֶׂיָהּ. רַבִּי

עֲקִיבָא אֹמֵר, אִם שְׂגוּרָה

תִּכְפֹּלְתָּ בְּכִיו, יִתְפַּלֵּל

שְׂמִנָּה עֲשֶׂיָהּ. וְאִם לֹא,

מֵעֵין שְׂמִנָּה עֲשֶׂיָהּ:

משנה ד

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר, הָעוֹשֶׂה

תִּפְּלֹתוֹ קִבַּעַ, אֵין תִּפְּלֹתוֹ

תַּחֲנוּנִים. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ

אָמַר, הַמַּהֲלֵךְ בַּמָּקוֹם

סַכָּנָה, מִתְּפִלָּה תִּפְּלֹה

קִצְרָה. אָמַר, הוֹשִׁיעַ הַנֶּשֶׁם

אֶת עַמּוֹךְ אֶת שְׂאֲרֵית

יִשְׂרָאֵל, בְּכֹל פְּרִשָׁת

הָעֵבוֹר יְהוֹי צִרְכֵיהֶם

לְפָנָיו. בָּרוּךְ אַתָּה ה'

שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

משנה ה

הִיָּה רוֹכֵב עַל הַחֲמֹר, יֵרֵד.

וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לֵירֵד,

יַחֲזִיר אֶת פָּנָיו, וְאִם אֵינוֹ

יָכוֹל לְהַחֲזִיר אֶת פָּנָיו,

יִכְוֶן אֶת לְבוֹ פְּנֵגֶד בֵּית

כֹּדֶשׁ הַקֹּדֶשִׁים:

משנה ו

הִיָּה יוֹשֵׁב בְּסִפֵּינָה אֹ

בְּקֶרֶן אֹ בְּאַסְדָּה, יִכּוֹן

אֶת לְבוֹ כְּנָגֵד בֵּית קֹדֶשׁ

הַקֹּדֶשִׁים:

משנה ז

רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה

אָמַר, אֵין תְּכַלֵּת הַמִּזְבֵּיחַ

אֵלֶּא בְּחֶבֶר עִיר. וְחַכָּמִים

אֹמְרִים, בְּחֶבֶר עִיר וְשָׁלֹא

בְּחֶבֶר עִיר. רַבִּי יְהוּדָה

אֹמֵר מִשְׁמֹ, כָּל מָקוֹם

שֵׁשׁ חֶבֶר עִיר, הֵיחָד

פְּטוֹר מִתְּכֵלֵת הַמִּזְבֵּיִךְ:

פרק ה

משנה א

אין עומדין להתפלל אלא
מתוך כבוד ראש. חסידים
הראשונים היו שוהים
שעה אחת ומתפללים, כדי
שיכבדו את לבם למקום.
אבלו המלוך שואל

בְּשֵׁלֹמֹם, לֹא יֵשִׁיבֶנּוּ.

וְאֶפְלוּ נַחֲשׁ כָרוֹךְ עַל

עֵקֶבוֹ, לֹא יִפְסִיק :

משנה ב

מִזְכִּירֵין גְּבוּרֹת גְּשָׁמִים

בְּתַחֲתֵית הַפִּתִּים, וְשׂוֹאֵלִין

הַגְּשָׁמִים בְּבִרְכַּת הַשָּׁנִים,

וְהַבְּרָלָה בְּחוֹנֵן הַדַּעַת. רַבִּי

עֲקִיבָא אֹמֵר, אֹמְרָה
בִּרְכָּה רַבִּיעִית בְּפָנֵי
עֲצֻמָּה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר,
בְּהוֹדָא :

משנה ג

הָאֹמֵר עַל קֶן צִפּוֹר יִגִּיעַ
רַחֲמִיךָ, וְעַל טוֹב יִזְכָּר
שְׁמֶךָ, מוֹדִים מוֹדִים,

מִשְׁתַּקִּין אֹתוֹ. הָעוֹבֵר

לִפְנֵי הַתִּיבָה וְטָעָה, יַעֲבֹר

אַחֵר תַּחֲתָיו, וְלֹא יִהְיֶה

סָרְבֹן בְּאֹתָהּ שָׁעָה. מִנִּין

הוּא מִתְחִיל, מִתְחַלֵּט

הַבֵּרָכָה שֶׁטָעָה בָּהּ:

משנה ד

הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתִּיבָה, לֹא

יַעֲנֶה אַחֵר הַכֹּהֲנִים אָמֵן,
מִפְּנֵי הַטָּרְוָה. וְאֵם אֵין שָׁם
בֵּהֶן אֶלָּא הוּא, לֹא יֵשֵׁא
אֶת כַּפֵּיו. וְאֵם הַבְּטָחָתוֹ
שֶׁהוּא נוֹשֵׂא אֶת כַּפֵּיו
וְחוֹזֵר לְתַבְּלָתוֹ, רֵשָׁאִי:

משנה ה

הַמֵּת פֶּלֶל וְטָעָה, סִימָן רַע

לוּ. וְאַם שְׁלִיחַ צְבוּר הוּא,
סִימָן רַע לְשׁוֹלְחִיו, מִפְּנֵי
שֶׁשְׁלֹחֹהוּ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ.
אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבִּי חֲנִינָא
בֶּן הוֹסָא, כְּשֶׁהָיָה מֵת פֶּלֶל
עַל הַחוּלִים וְאוֹמֵר, זֶה חַי
וְזֶה מֵת. אָמְרוּ לוֹ, מִנֵּין
אַתָּה יוֹדֵעַ. אָמַר לָהֶם, אִם
שְׁגוּרָה תִּכְלְתִּי בְּפִי, יוֹדֵעַ

אֲנִי שְׂחִיא מִקְבֵּל. וְאֵם
לֹא, יוֹדֵעַ אֲנִי שְׂחִיא
מִטָּרָה:

פֶּרֶק ו

מִשְׁנָה א

כִּי־צַד מְבָרְכִין עַל הַפְּרוֹת.
עַל פְּרוֹת הָאֵילָן אֹמֵר,
בוֹרֵא פְּרֵי הָעֵץ, חוּץ מִן

הַיַּיִן, שְׁעַל הַיַּיִן אֹמֵר
בּוֹרֵא פָּרִי הַגָּפֶן. וְעַל
פֵּרוֹת הָאָרֶץ אֹמֵר בּוֹרֵא
פָּרִי הָאֲדָמָה, חוּץ מִן הַפֶּתַח,
שְׁעַל הַפֶּתַח הוּא אֹמֵר
הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ.
וְעַל הַיְּרֻקוֹת אֹמֵר בּוֹרֵא
פָּרִי הָאֲדָמָה. רַבִּי יְהוּדָה
אֹמֵר, בּוֹרֵא מִיָּנִי דְשָׂאִים:

משנה ב

בִּרְדָּה עַל פְּרוֹת הָאֵילָן

בִּזְרָא פְּרִי הָאֲדָמָה יֵצֵא.

וְעַל פְּרוֹת הָאֲרִיז בִּזְרָא

פְּרִי הָעֵץ לֹא יֵצֵא. עַל

כָּלֵם אִם אָמַר שֶׁהַכֹּל נִהְיָה,

יֵצֵא:

משנה ג

עַל דָּבָר שֶׁאֵין גְּדוּלוֹ מִן
הָאָרֶץ אֹמֵר שֶׁהַכֹּל. עַל
הַחֲמֵץ וְעַל הַנוֹבְלוֹת וְעַל
הַגּוֹבְאֵי אֹמֵר שֶׁהַכֹּל. עַל
הַחֲלָב וְעַל הַגְּבִינָה וְעַל
הַבִּיצִים אֹמֵר שֶׁהַכֹּל. רַבִּי
יְהוּדָה אֹמֵר כֹּל שֶׁהוּא
מִין קָלָה אֵין מְבָרְכִין
עָלֶיהָ:

משנה ד

היו לפניו מינים הרבה,
רבי יהודה אומר, אם יש
ביניהם ממין שבועה,
מברך עליו. וּחכמים
אומרים, מברך על איזה
מהם שירצה:

משנה ה

בֵּרֶךְ עַל הַיַּיִן שֶׁלִּפְנֵי

הַמִּזְוֶה, פָּטַר אֶת הַיַּיִן

שֶׁלְאַחַר הַמִּזְוֶה. בֵּרֶךְ עַל

הַפֶּרֶפֶרֶת שֶׁלִּפְנֵי הַמִּזְוֶה,

פָּטַר אֶת הַפֶּרֶפֶרֶת שֶׁלְאַחַר

הַמִּזְוֶה. בֵּרֶךְ עַל הַפֶּתַח, פָּטַר

אֶת הַפֶּרֶפֶרֶת. עַל

הַפֶּרֶפֶרֶת, לֹא פָּטַר אֶת

הַפֶּתַח. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים,

אֵף לֹא מַעֲשֵׂה קִדְרָה:

משנה ו

היו יושבין לאכל, כל אחד

ואחד מברך לעצמו.

הסב, אחד מברך לכל.

בא להם יין בתוך המזון,

כל אחד ואחד מברך

לעצמו. לאחר המזון, אחד

מְבָרֵךְ לְכֻלָּם. וְהוּא אֹמֵר

עַל הַמִּנְהָמָה, אֵף עַל פִּי

שְׂאִין מְבִיאִין אֶת הַמִּנְהָמָה

אֵלָּא לְאַחַר הַסְּעֻדָּה:

משנה ז

הַבִּיאֵהוּ לְפָנָיו מְלִיחַ בִּתְחִלָּה

וּפֶת עֹמֹה, מְבָרֵךְ עַל

הַמְּלִיחַ וּפּוֹטֵר אֶת הַפֶּת,

שֶׁהַפֶּת טַפְּלָה לוֹ. זֶה הַכֶּלֶל,
כֹּל שֶׁהוּא עֶקֶר וְעֵצוֹ
טַפְּלָה, מְבָרֵךְ עַל הָעֶקֶר
וּבֹטֵר אֶת הַטַּפְּלָה:

משנה ח

אֲכַל תֵּאֲנִים עֲנָבִים
וְרֵמוֹנִים, מְבָרֵךְ אַחֲרֵיהֶן
שֶׁלֹּשׁ בְּרָכוֹת, דְּבָרֵי רַבִּין

גַּמְלֵיאל. וְחַכְמִים אֹמְרִים,

בְּרַכָּה אַחַת מֵעֵין שְׁלֹשׁ.

רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר, אֲכָלוּ

אֶכֶל שְׁלֹק וְחֹא מִזֶּזֶנּוּ,

מִבֶּרֶךְ אַחֲרָיו שְׁלֹשׁ

בְּרָכוֹת. הַשּׁוֹתָה מִיָּם

לְצִמָּאוֹ, אֹמֵר שְׁהַכֹּל נִהְיָה

בְּדִבְרוֹ. רַבִּי טַרְפוֹן אֹמֵר,

בּוֹרֵא נִפְשׁוֹת רַבּוֹת:

פרק ז

משנה א

שֶׁלֹּא־עֵשָׂה שְׂאֵבֶלָהּ שְׂאֵבֶלָהּ בְּאֶחָד,

חֵיבֵין לְזֶמֶן. אֲכַל דְּמֵאֵי,

וּמִנְעֵשָׂר רֵאשֹׁן שְׂנִיטָה

תְּרוּמָתוֹ, וּמִנְעֵשָׂר שְׁנִי

וְהַקֹּדֶשׁ שְׂנִיטָה, וְהַשְּׂמִשׁ

שְׂאֵבֶלָה בִּזֵּית, וְהַכֹּתִי,

מִזְמָנֵינוּ עֲלֵיהֶם. אֲבֵל אֲבֵל

טָבֵל, וּמַעֲשֵׂר רֹאשׁוֹן שֶׁלֹּא

נִטְלָה תְּרוּמָתוֹ, וּמַעֲשֵׂר

שְׁנֵי זֵה קֶדֶשׁ שֶׁלֹּא נִבְדָּה,

זֵה שֶׁמֶשׁ שֶׁאֲבֵל פְּחוֹת

מִכִּזִּית, זֵה נִבְרִי, אֵין

מִזְמָנֵינוּ עֲלֵיהֶם:

משנה ב

נְשִׂים וְעֹבְדִים וְקַטְנִים, אֵין
מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶם. עַד כַּמָּה
מְזַמְּנִין, עַד כַּזֵּית. רַבִּי
יְהוּדָה אֹמֵר, עַד כַּבִּיצָה:

משנה ג

כִּי־צַד	מְזַמְּנִין,	בְּשִׁלְשָׁה
אֹמֵר	נְבִירָה.	בְּשִׁלְשָׁה
וְהוּא,	אֹמֵר	בְּרִכּוֹ.

בְּעֶשְׂרָה, אֹמֵר נְבִירָךְ:

לְאֱלֹהֵינוּ. בְּעֶשְׂרָה וְחֹאֵל,

אֹמֵר בְּרָכוּ. אֶחָד עֶשְׂרָה

וְאֶחָד עֶשְׂרָה רְבוּא. בְּמֵאָה

אֹמֵר, נְבִירָךְ לִי אֱלֹהֵינוּ.

בְּמֵאָה וְחֹאֵל, אֹמֵר בְּרָכוּ.

בְּאֶלֶף, אֹמֵר נְבִירָךְ לִי

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

בְּאֶלֶף וְחֹאֵל, אֹמֵר בְּרָכוּ.

בְּרַבּוּא, אֹמֵר, נְבִירָךְ לִי

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי

הַצְּבָאוֹת יוֹשֵׁב הַכְּרוֹבִים

עַל הַמָּזוֹן שְׂאֵכְלָנוּ. בְּרַבּוּא

וְהוּא, אֹמֵר בְּרָכוּ. כְּעֵנֶיךָ

שֶׁהוּא מְבִירָךְ, כִּי עוֹנֶיךָ

אַחֲרָיו, בְּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי

הַצְּבָאוֹת יוֹשֵׁב הַכְּרוֹבִים

עַל הַמִּזוֹן שֶׁאֵכְלָנוּ. רַבִּי
יֹסֵי הִגְלִילִי אֹמֵר, לְפִי רַב
הַקָּהָל הֵן מְבָרְכִין, שֶׁנֶּאֱמַר
בְּמִקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים, יְיָ
מִמָּקוֹר יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי
עֲקִיבָא, מַה מְצִינוּ בְּבֵית
הַכֹּהֲנִים, אֶחָד מֵרַבִּין וְאֶחָד
מֵעֲטִין אֹמֵר, בָּרְכוּ אֶת יְיָ.
רַבִּי יְשֻׁמְעֵאל אֹמֵר, בָּרְכוּ

אֶת יְיָ הַמְּבָרֵךְ:

משנה ד

שֶׁלֹּא תֵּשֶׁה שְׂאֵכְלוֹ כְּאַחַד, אֵינָן
רְשָׁאִין לְחַלֵּק, וְכֵן אֶרְבַּעַה,
וְכֵן חֲמֵשָׁה. שֶׁשָּׂה נֶחֱלָקִין,
עַד עֶשְׂרֵה. וְעֶשְׂרֵה אֵינָן
נֶחֱלָקִין, עַד שִׁיְהִיו עֶשְׂרִים:

משנה ה

שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שֶׁהָיוּ אוֹכְלוֹת
בְּבֵית אֶחָד, בְּזֶמֶן שֶׁמִּקְצֵתָן
רוֹאִין אֶלּוֹ אֶת אֶלּוֹ, חֲרִי אֶלּוֹ
מִצְטָרְפִים לְזֶמֶן. וְאִם לֹא,
אֶלּוֹ מִזְמָנִין לְעֶצְמָן, וְאֶלּוֹ
מִזְמָנִין לְעֶצְמָן. אִין מְבָרְכִין
עַל חֵיִין עַד שִׁיתָן לְתוֹכוֹ

מִיָּם, דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.

וְחֻכֵּי מִיָּם אֲזַמְרִים, מִבְּרַכִּין:

פֶּרֶק ז'

מִשְׁנָה א

אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁבֵּין בֵּית

שִׁמְעוֹנִי וּבֵית הֵלֵל בִּסְעָדָה.

בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, מְבָרֵךְ
עַל הַיּוֹם וְאַחֵר כָּךְ מְבָרֵךְ עַל
הַיּוֹם. וּבֵית הֶלֶל אוֹמְרִים,
מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם וְאַחֵר כָּךְ
מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם:

משנה ב

בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, נוֹטְלִין
לְיָדֵיהֶם, וְאַחֵר כָּךְ מוֹזְגִין אֶת

הַכּוֹס. וּבֵית הַלֵּל אֹמְרִים,
מוֹזְגִין אֶת הַכּוֹס וְאַחֵר כּף
נוֹטֵלִין לַיָּדַיִם:

משנה ג

בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים, מְקַנְחִין
יָדָיו בַּמַּנֶּפֶח וּבַמַּנִּיחָה עַל
הַשֻּׁלְחָן. וּבֵית הַלֵּל אֹמְרִים,
עַל הַכֶּסֶת:

משנה ד

בֵּית שֹׁמְרֵי אוֹמְרִים,
מִכַּבְּדִין אֶת הַבַּיִת וְאַחַר כֵּן
נוֹטְלִין לִידֵּים. וּבֵית הֶלֶל
אוֹמְרִים, נוֹטְלִין לִידֵּים
וְאַחַר כֵּן מִכַּבְּדִין אֶת
הַבַּיִת:

משנה ה

בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, נֵר
וּמִזְוֶן וּבְשָׁמַיִם וְהַבְּדִלָּה.
וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים, נֵר
וּבְשָׁמַיִם וּמִזְוֶן וְהַבְּדִלָּה.
בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, שְׁבָרָא
מֵאֹר הָאֵשׁ. וּבֵית הֵלֵל
אוֹמְרִים, בּוֹרָא מֵאֹרִי

האש:

משנה ו

אין מברכין לא על הנר ולא
על הבשמים של עובדי
כוכבים, ולא על הנר ולא
על הבשמים של מתים, ולא
על הנר ולא על הבשמים
שלפני עבודה זרה. אין

מְבָרְכִין עַל הַנֶּר עַד שִׁיאָתוֹ
לְאוֹרוֹ:

משנה ז

מִי שֶׁאֵכֵל וְשׁוֹכֵחַ וְלֹא בִרְדָּה,
בֵּית שִׁמְעִי אֲזַמְּרִים, יַחֲזֹר
לְמָקוֹמוֹ וַיְבָרֶךְ. וּבֵית הֶלֶל
אֲזַמְּרִים, יְבָרֶךְ בְּמָקוֹם
שֶׁנֶּזְכָּר. עַד אֵימָתִי הוּא

מְבָרֵךְ. עַד כְּדֵי שִׁית־עַכָּל

הַמִּזֶּזֶן שֶׁבַּמַּעֲיוֹ:

משנה ח

בָּא לָהֶם יַיִן לְאַחַר הַמִּזֶּזֶן

וְאֵין שָׁם אֶלָּא אֹתוֹ הַכּוֹס,

בֵּית שִׁמְעִי אוֹמְרִים, מְבָרֵךְ

עַל הַיַּיִן וְאַחַר כֵּךְ מְבָרֵךְ עַל

הַמִּזֶּזֶן. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים,

מְבָרֵךְ עַל הַמִּזְוֶה וְאַחַר כֵּן:

מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן. עוֹנֵין אִמּוֹ

אַחַר יִשְׂרָאֵל הַמְּבָרֵךְ, וְאֵין

עוֹנֵין אִמּוֹ אַחַר הַכּוֹתִי

הַמְּבָרֵךְ, עַד שִׁשְׁמֵעַ כֹּל

הַבְּרָכָה:

פרק ט

משנה א

הַרְוֹאָה מִקּוֹם שֶׁנֶּעֱשׂוּ בוֹ
נִסִּים לְיִשְׂרָאֵל, אֹמֵר בָּרוּךְ
שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבְרָהָם
בְּמִקּוֹם הַזֶּה. מִקּוֹם שֶׁנֶּעֱקְרָה

מִמֶּנּוּ עֲבוּדָה זָרָה, אֹמֵר
בְּרוּךְ שֶׁעָקַר עֲבוּדָה זָרָה
מֵאֲרִצֵּנוּ :

משנה ב

עַל הַזִּיקִין, וְעַל הַזִּזְעוֹת, וְעַל
הַבְּרָקִים, וְעַל הָרַעְמִים, וְעַל
הָרוּחוֹת, אֹמֵר בְּרוּךְ שֶׁכָּחוּ
וְגִבּוֹרָתוֹ מֵלֹא עוֹלָם. עַל

הַהַרְיִם, וְעַל הַגְּבָעוֹת, וְעַל

הַיַּמִּים, וְעַל הַנְּהָרוֹת, וְעַל

הַמְּדַבְּרוֹת, אֹמֵר בְּרוּךְ

עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. רַבִּי

יְהוּדָה אֹמֵר, הָרוּאָה אֶת

הַיָּם הַגָּדוֹל אֹמֵר בְּרוּךְ

שׁוֹעֲשֶׂה אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל,

בְּזֶמֶן שָׂרוּאָה אֹתוֹ לְפָרְקִים.

עַל הַשָּׁמַיִם וְעַל הַבְּשׂוּרוֹת

הַטּוֹבוֹת אֹמֵר בְּרוּךְ הַטּוֹב
וְהַמְּטִיב, וְעַל שְׂמוֹעוֹת
רְעוֹת אֹמֵר בְּרוּךְ הַיֵּין
הַאֲמַת:

משנה ג

בִּנְה בֵּית חֲדָשׁ, וְקִנְה כָּלִים
חֲדָשִׁים, אֹמֵר בְּרוּךְ
שֶׁהַחַיִּנוּ מְבָרֵךְ עַל הָרְעָה

מֵעֵין הַפּוֹבֶה, וְעַל הַפּוֹבֶה

מֵעֵין הָרָעָה. הַצּוֹעֵק

לְשַׁעֲבֵר, הֲרִי זֶה תְּכַלֵּת שׂוֹא.

כִּי־צַד. הִיתָה אֲשֶׁתּוֹ

מְעַבְּרָת, וְאָמַר, יְהִי רָצוֹן

שָׁתִּילֵךְ אֲשֶׁתִּי זָכַר, הֲרִי זֶה

תְּכַלֵּת שׂוֹא. הִיָּה בֹא בִדְרֹךְ

וְשָׁמַע קוֹל צוֹחָה בְּעִיר,

וְאָמַר יְהִי רָצוֹן שְׁלֹא יִהְיֶה

אֱלֹהֵינוּ בְּנֵי בֵּיתִי, הֲרִי זֶה תְּפִלָּת

שְׁוֹא:

משנה ד

הַנִּכְנָס לְכַרֵּךְ מִתְפַּלֵּל שְׁתֵּים,

אַחַת בְּכִנְיָסָתוֹ וְאַחַת

בִּיצִיאָתוֹ. בֶּן עֲזַאי אָמַר,

אַרְבַּע, שְׁתֵּים בְּכִנְיָסָתוֹ

וְשְׁתֵּים בִּיצִיאָתוֹ, וְנוֹתֵן

הוֹדָאָה לְשַׁעֲבֵר, וְצוּעַק
לְעֵת יֵיד לְבֹא:

משנה ה

חַיֵּיב אָדָם לְבָרֵךְ עַל הַרְעָה
בְּשֵׁם שָׁחֵוּא מְבָרֵךְ עַל
הַטּוֹבָה, שֶׁנֶּאֱמַר וְאַהֲבַת אֵת
יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל
נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ בְּכָל

לְבַבְךָ, בְּשֵׁנַי יִצְרִיךָ, בְּיֶצֶר

טוֹב וּבְיֶצֶר רָע. וּבְכָל

נֶפֶשְׁךָ, אֲכַלּוּ הוּא נוֹטֵל אֶת

נֶפֶשְׁךָ. וּבְכָל מְאֹדָה, בְּכָל

מִמּוֹנְךָ. דָּבָר אֲחֵר בְּכָל

מְאֹדָה, בְּכָל מַדָּה וּמַדָּה

שֶׁהוּא מוֹדֵד לָךְ הוּי מוֹדָה לוֹ

בְּמֵאֵד מְאֵד. לֹא יִקַּל אָדָם

אֶת רֹאשׁוֹ בְּנֶגֶד שַׁעַר

הַמִּזְרָח, שָׁחֵא מִכּוּן כְּנָגַד
בֵּית קֹדֶשִׁי הַקֹּדֶשִׁים. לֹא
יִכְנָס לְהַר הַבַּיִת בְּמַקְלוֹ,
וּבְמַנְעֻלּוֹ, וּבַפְּנֵדִיתוֹ, וּבְאַבְקַת
שַׁעַל רִגְלָיו, וְלֹא יַעֲשֶׂנוּ
קַפְּנֵדִיָּא, וְרִקְיָקָה מִקֵּל
וְחֶמֶר. כָּל חֹתָמֵי בִּרְכוֹת
שָׁחֵיו בְּמַקְדָּשׁ, הֵיוּ אֲזַמְרִים
מִן הָעוֹלָם. מִשְׁקָלָקְלוֹ

הַמִּינִין, וְאָמְרוּ, אֵין עוֹלָם
אֶלָּא אֶחָד, הִתְקִינוּ שִׁיְהוּ
אוֹמְרִים, מִן הָעוֹלָם וְעַד
הָעוֹלָם. וְהִתְקִינוּ, שִׁיְהֵא
אָדָם שׁוֹאֵל אֶת שְׁלוֹם חֲבֵרוֹ
בִּשְׁמֵם, שֶׁנֶּאֱמַר וְהִנֵּה בָעִז בָּא
מִבֵּית לָחֶם, וַיֹּאמֶר לֵקוּ צָרִים
יִי עִמָּכֶם, וַיֹּאמְרוּ לוֹ, יְבָרְכֶךָ
יִי. וְאוֹמַר יִי עִמָּךְ גְּבוּר

הַחֵיל. וְאָמַר אֵל תָּבוֹז פִּי

זְקֵנָה אֶמֶן. וְאָמַר עַתָּה

לַעֲשׂוֹת לִי הִפְרוּ תוֹרָתְךָ.

רַבִּי נָתַן אָמַר, הִפְרוּ

תוֹרָתְךָ עַתָּה לַעֲשׂוֹת לִי: